

- **ÇOCUK VE GELİŞİM**
- **İSKELET GELİŞİMİ**
- **SOSYAL GELİŞİM VE BÜYÜME**
- **BİLİŞSEL GELİŞME**
- **MOTOR VE HAREKET GELİŞME**

ÇOCUK VE GELİŞİM

- **Gelişim çocuktan çocuğa farklılık gösterir. Ancak genel olarak bazı gelişim milatlarının tamamlandığı dönemler vardır.**
- **Gelişim anne karnında başlar ve çoğu sistemde ölünceye kadar devam eder.**
- **Doğumdan sonraki gelişim evreleri iskelet gelişim, motor gelişim, sosyal gelişim ve bilişsel(duygusal) gelişim olarak ayrılır.**

İSKELET GELİŞİMİ

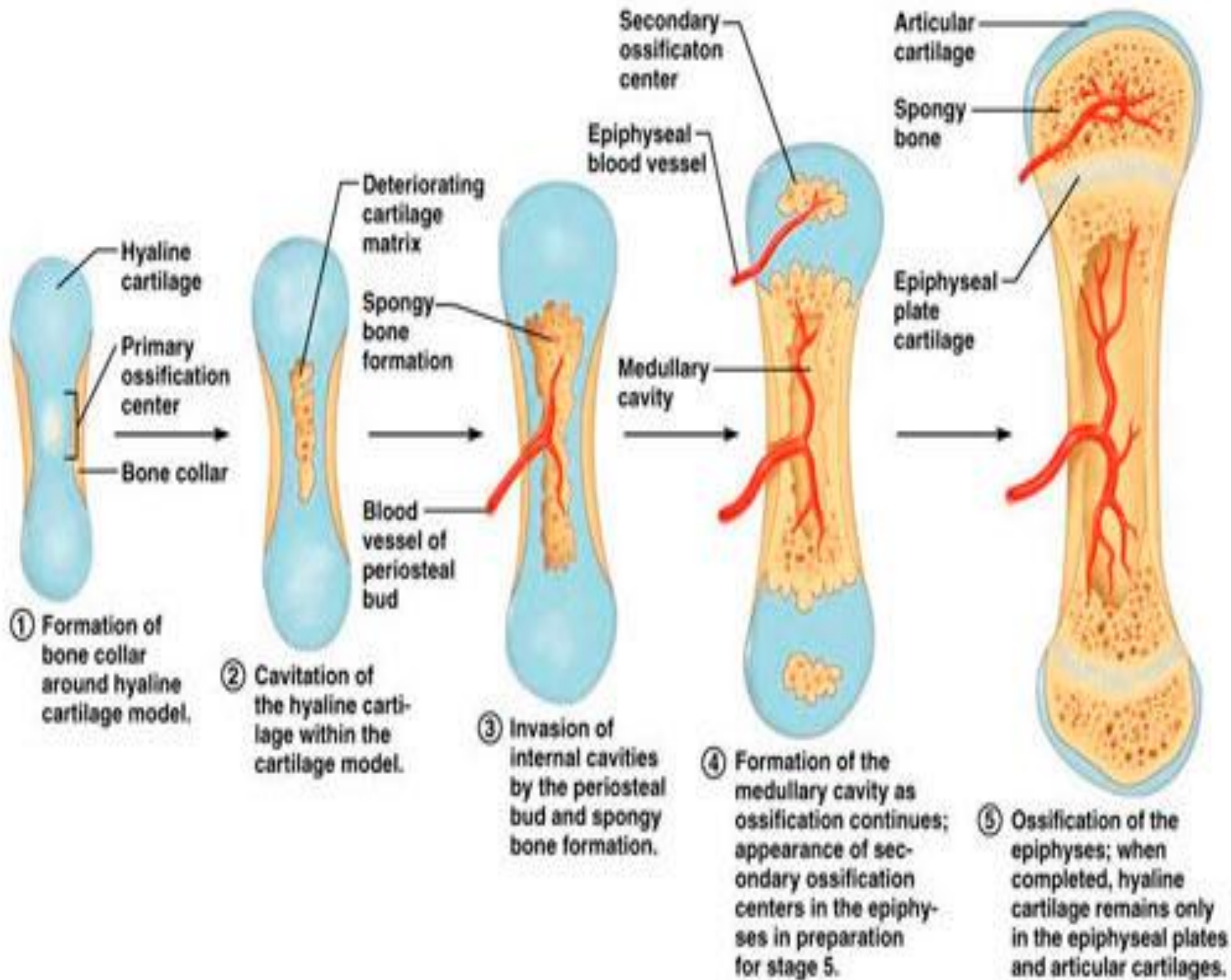
- Canlı organizmaya fiziksel olarak destek sağlayan, iç organların korunmasını sağlayan, çoğunlukla minerallerden oluşmuş, eklem ve bağlarla birbirine tutturulmuş, etrafı kaslarla sarılı yapıya iskelet sistemi denir.
- Yetişkin bir insanda toplam 206 kemik bulunurken, çocuk yaşlarda vücutta 222-223 adet kemik vardır.
- Kemikler vücutta iskeleti oluşturarak, hareket yeteneğini sağlar, kaslara destek olur, vücudu korur, kan hücrelerini üretir ve minerallerin depolanmasını sağlar.
- Kemiklerin gelişimi anne karnında başlayarak, yetişkinliğe kadar devam eder. Yaşlılık döneminde ise giderek geriler ve kırılma özellikleri artar.

KEMİK GELİŞİM EVRELERİ

- Kemik gelişimi doğum öncesi, doğum sonrası (yeni doğan), çocukluk, ergenlik ve yaşlılık olarak 5 kısımda incelenir.
- Doğumdan önce: Anne karnında geçen 40 haftalık süreçte hızlı bir gelişimle, uzun kemiklerde kemikleşme merkezlerinin oluşumu gerçekleşir. 8. haftaya gelindiğinde kemiklerde sertleşme olur ve 10. haftaya gelindiğinde kemik gelişimi devam eder.

- **Doğum Sonrası Yeni Doğan:** Doğumdan sonra bebeğin kafatası orantısal olarak büyük, yüz iskeleti ise küçüktür. Kafatasının üst tarafındaki kemikler birbirleriyle fibröz bağlarla bağlıdır. Kafatasında fibröz bağların oluşturduğu dört adet bingıldak, frontanel gibi kesişme noktaları vardır. Omurgaları yetişkin bireylere göre daha esnek ve elastiktir. Bu aşamada omurgada tek eğri bulunur. Yetişkinlerde bu eğri sayısı iki tanedir. Göğüs kafesinin alt kısmı daha çıkıntılı, kaburgalar yetişkinlere göre daha horizantaldir. El bileğinde olan kemikler daha kıkırdak yapıdadır. Yeni doğanda tek pelvis oldukça küçüktür. Kemik yapıları tam olarak kemikleşmemiş, uçları kıkırdak yapıdadır. Bebeklerde dişlerin çıkması, yüzdeki yüksekliği arttırır. Bebeğin başını tutmaya başlamasıyla, omurgada olan tek eğrilige, ikinci eğrilik ilave olur. Yürümeye başladıktan sonra, lumbal bölgede arkaya doğru iç bükey eğrilik oluşmaya başlar. Bebeğin yürümeye başlamasıyla, ayak tabanları yere paralel konuma gelir.

- **Çocukluk Dönemi:** Bebeklik döneminde yavaşlamaya başlayan kemik gelişimi 6. yaşta yeniden hızlanır ve 8. yaşta duraklamaya girer. Kafatası öncesine göre daha az büyüme gösterir. Kemiklerin gelişmesi arttığı için, kafatasının vücuda oranı dengelenir. Yüzdeki büyüme süt dişlerinin yerini, kalıcı dişlerin alması, sinüslerin oluşması ve büyümesiyle gelişim gösterir. Kollar ve bacaklar gövdeden, gövde kafatasından daha fazla büyüme gösterir. Bebekken silindirik yapıda olan gövde, bu çağda eliptik yapıya dönüşür.

SOSYAL GELİŞİM

- **2.Ay:**Göz kontağı kurar ve gülümser. Anne ya da bakıcıyı tanır. Onunla iletişim kurmaktan hoşlanır.
- **4.Ay:**Kendisine bakan kişilerle daha çok iletişim kurmaya ve onlara daha çok alışmaya başlar. Aynalarla ilgilenir. Görüntüsüne gülümser. Kendi kendini sakinleştirmeyi bilir.
- **6.Ay:**Çevresi hakkındaki farkındalığı artar. Ebeveynlerinin var ya da yok olduğunu fark eder. Yabancılara farklı davranır. Heyecan, mutluluk ve mutsuzluğunu belirtir.
- **9.Ay:**Ce-ee oyununu oynar. Ellerini heyecanla çırpar. Yabancıların yanında rahatsız olabilir.

- **12.Ay:**Ebeveynleri ve bakıcılarıyla olmayı tercih eder. Diğer çocuklarla oynar.
- **15.Ay:**Öpücük verir. Anlatılan bir çocuk hikayesini dinler.
- **18.Ay:**Yaptığı şeye müdahale edilince hayır der. Ebeveynlerinden daha kolay ayrılır. Ancak onları gördüğünde mutlu olur.
- **24-30 Ay:**Basit ev işlerinde yardımcı olur. Bir hatasını düzelttiğinizde durur ve onu yapmaz.
- **2,5-3 Yaş:**Diğer çocukları komutla yönlendirir. Anne, baba, öğretmen gibi rolleri taklit ettiği oyunlar oynar.